

NY MUSIK

i samarbete med
Borås konstmuseum

...form ingen form...

Martin Arnold: *Contact; Vault* (1997)

Rudolf Komorous: *The White Shift, String Quartet #1* (2000)

The Atonement, String Quartet #2 (2002)

—paus—

James Tenney: *Koan* (1984)

Quatuor Bozzini

Clemens Merkel, Nadia Francavilla – violin

Stéphanie Bozzini – viola, Isabelle Bozzini – cello

Onsdag den 10 december 2003, kl. 19.00

Museet, kulturhuset, Borås

medborgarskolan

Entré 50:- Medl. fri entré

Martin Arnold (f.1959), boende i Toronto, har studerat för bland andra Frederic Rzewski, John Cage, Louis Andriessen och Rudolf Komorous. Han är verksam i flera ensembler och grupper, bland annat som gitarrist i Ryan Driver Quartet. 1995–2000 var han konstnärlig ledare för The Burdocks. Om sitt *Contact; Vault* (1997) skriver han:

”*Vault* är namnet på den långa melodi som utgör större delen av materialet i *Contact; Vault*. Det är ett av dessa mångtydiga ord med delvis motsägelsefulla betydelser. I detta fall både ’inhägnad’ och ’handling’: dels ett avgränsat rum för att inestänga något bakom lås och bom, dels att kämpa sig förbi ett hinder. Jag ställer inte dessa betydelser emot varandra. Jag gillar tanken på något inneslutet och invärtes (det kräver noggrann, närsynt uppmärksamhet), som en utgångspunkt varifrån alla möjliga tankar kan springa fram och svämma över – deliriska associationer och spekulationer, som väcks hos lyssnaren och som stöts mot varandra under styckets gång. Titeln *Contact* kan också antyda en mängd möjligheter, men jag tänkte mest på hur musikerna frambringar klangen, hur de står i kontakt med sina instrument. Detta är ett avgörande inslag i kompositionen eftersom jag har försökt att uppfinna stråkkvartetten på nytt, att framhäva känslan av en underlig samling lågmälda, förrädiska, och förhoppningsvis underbara, diskreta instrument.”

Rudolf Komorous föddes 1931 i Prag. 1957 vann han första pris i en internationell solisttävling i Schweiz vilket ledde till att han 1959–61 undervisade i fagott vid konservatoriet i Peking. Under 60-talet var han verksam i hemlandet i en konstnärsgrupp kallad Smirda, som influerades av dada och surrealism, och var en av ledarna för Musica Viva Pragensis. Komorous emigrerade till Kanada 1969, där han bland annat varit verksam vid de akademiska fakulteterna.

Tänk er en skvätt Christian Wolff, en knivsudd George Gershwin och en liten, liten nypa Franz Léhar, någonstans i de råjongerna – en lite söt men inte insmickrande sekt serverad i vanliga dricksglas. En egensinnig brygd som spretar i olika riktningar men ändå är djupt personlig. Där någonstans finns Rudolf Komorous.

”Den första stråkkvartetten (*The White Shift*) skrevs 2000 för Modern String Quartet och uruppfördes i oktober samma år i Toronto. Den innehåller 15 segment som representerar alla de möjliga kombinationerna av ensemblens fyra instrument, alltså fyra solon, alla tänkbara duor och trior samt vid ett tillfälle hela kvartetten. Dessa segment åtskiljs (med undantag för de båda sista där det bara finns tystnad) av

'ackord', som spelas på strängarna mellan stallet och stränghållaren. I motsats till den första kvartetten utvecklas musiken i den andra (*The Atonement* [Försoningen]) fritt utifrån sina egna förutsättningar, och skapar så sin egen form. Detta är vad zen-målaren förmodligen skulle kalla 'form ingen form'.

James Tenney (född 1934 i New Mexico) är något av både doldis och legend i den nyare musiken. Till dem som bidrog till hans bildningsgång hör personligheter som Eduard Steuermann, Carl Ruggles, Lejaren Hiller, Kenneth Gaburo, Edgar Varese, Harry Partch och John Cage. Snacka om lärarkollegium – och om elev; när Cage 1989 tillfrågades om vem han skulle ha valt som lärare om han varit ung, blev svaret just James Tenney. Idag brukar Tenney räknas som såväl amerikan som kanadensare.

Tenney var en av pionjärerna när det gällde datorgenerering av såväl klang som komposition i 60-talets början och har också varit ledande beträffande arbetet med olika stämningssystem. Hans produktivitet har resulterat i en omfattande verklista. Till "bagatellerna" i denna hör en rad klassiska *Postal Pieces* (1954–71), alltså stycken som är i vykortformat – vad gäller notationen alltså, speltiden däremot är ofta mer skrymmande. Till de mer kända torde höra *Koan* för soloviolin och *Having never written a note for percussion* för tam. Tonsättaren berättar:

"1971 skrev jag ett stycke kallat *Koan* för soloviolin, som behandlar frågan hur vi uppfattar en fullkomligt linjär och förutsägbar process. Det bygger på ett konstant stråktremolo som guppar fram genom en rad mikrotonala intervall på efter hand allt högre strängar. Förstaviolinens stämma i denna *Koan* för stråkkvartett (1984) är i grund och botten densamma som i det tidigare stycket, medan kvartettens övriga instrument skapar ett harmoniskt sammanhang – och därmed en harmoniska 'mening' – för vart och ett av dessa mikrotonala intervall, inom ett tämligen komplicerat, rent stämningssystem. De resulterande klangerna skulle kunna uppfattas som en komplicerad 'ackordprogression' över olika grundtoner. En del av dessa klanger är nog ganska bekanta för det västerländska örat, medan andra är betydligt mer 'exotiska'. Men de är alla härledda genom enkla matematiska beräkningar av traditionella harmoniska förhållanden."